

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА
МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ
В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 11 (54)

Заснований в 1996 році

Рівне – 2015

ББК 74.20

О - 59

УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць.

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 11 (54). — Рівне: РДГУ, 2015. — 248 с.

Збірник наукових праць містить статті за матеріалами першої регіональної науково-практичної конференції «Оптимізація процесу навчання іноземних мов у закладах освіти гуманітарного та технічного напрямів», організованої Рівненським державним гуманітарним університетом і Національним університетом «Острозька академія» 22 квітня 2015 року, та інші статті із загальноосвітніх проблем формування особистості, використання особистісно-зорієнтованих, інтерактивних, інформаційно-комунікаційних й інших інноваційних освітніх технологій, історичного досвіду навчання та виховання у дошкільних, загальноосвітніх і вищих навчальних закладах.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, практичних працівників, вихователів та вчителів, викладачів та студентів вищих навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Янцур Микола Сергійович – кандидат педагогічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Бех Іван Дмитрович – доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України (Інститут проблем виховання АПН України);

Безкоровайна Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Воробійов Анатолій Миколайович – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Войтович Ігор Станіславович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Дем'янчук Анатолій Степанович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АНВШ України (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Карпенчук Світлана Григорівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лісова Світлана Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Поніманська Тамара Іллівна – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Руденко Володимир Миколайович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету);

Сверлюк Ярослав Васильович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Тищук Віталій Іванович – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 9 від 24.04.2015 р.).

Збірник затверджений ВАК України як наукове фахове видання, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з педагогіки (постанова Президії ВАК України №1-05/7 від 9.06.1999 р. та додатки до постанови ВАК України від 11.10. 2000 р. № 1 – 03/8 і від 30.03.2011 р. № 1 – 05/3).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 10 — 3.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2015

7. Нові технології навчання / за ред. В.Д. Шарко. – Херсон: Олді-Плюс, 2001. – 206 с.
8. Носенко Е.Л. Формування когнітивних структур особистості засобами інформаційних технологій: монографія / Е.Л. Носенко, М.А. Салюк; Дніпропетровський національний ун-т. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2007. – 140 с.
9. Редько В. Новітні педагогічні технології – у практику школи: Навчальний курс “Країнознавство” – на електронному диску / В. Редько, О. Кохан, Л. Калініна, І. Самойлюкевич // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2007. – № 1. – С. 112–117.
10. Шклярчук Г.О. Інтенсифікація навчання іноземної мови з використанням комп'ютерних технологій / Г.О. Шклярчук // Англійська мова та література. – 2011. – № 22. – С. 2-3.
11. Should Everybody Learn to Code? // <http://cacm.acm.org/magazines/2014/2/171674-should-everybody-learn-to-code/abstract>

С.В. ПЕТРЕНКО. УЧЕБНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ МУЛЬТИМЕДИЙНОГО ПРОГРАММНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ В ПРЕПОДАВАНИИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА

Резюме. В статье раскрывается роль мультимедийного программного обеспечения в преподавании иностранного языка; аргументируется необходимость подготовки учителя иностранного языка к программированию и созданию собственных программных продуктов по методике преподавания иностранного языка; обосновывается, что овладение технологией разработки программ в системе Delphi обеспечивает учителю иностранного языка возможность модификации имеющихся программных средств учебного назначения.

Ключевые слова: мультимедийное программное обеспечение, учитель иностранного языка, презентация, система Delphi, компьютерные технологии.

S.V. PETRENKO. EDUCATION POTENTIAL OF THE MULTIMEDIA SOFTWARE IN TEACHING FOREIGN LANGUAGE

The summary. The article deals with the role of multimedia software in teaching a foreign language; the necessity of training teachers of foreign language programming and create their own software on methods of teaching foreign languages; the author substantiates that mastering technology development programs in the system Delphi provides foreign language teachers the possibility of modifying existing educational software.

Key words: multimedia software, foreign language teacher, presentation, system Delphi, computer technology.

Одержано редакцією 06.03.2015 р.

УДК: 378 – 057. 875: [811. 111: 801. 82]

Л.В. ГРОНЬ

ВІДБІР ТЕКСТОВОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНИХ ЕКСПРЕСИВНИХ УМІНЬ СТУДЕНТІВ МОВНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Резюме. У статті розглядається проблема відбору текстового матеріалу для розвитку іноземного експресивного мовлення студентів мовних факультетів вищих навчальних закладів. Сформульовані вимоги до текстів, на основі яких відбувається ефективно формування та розвиток експресивних усномовленнєвих умінь на початковому ступені навчання.

Ключові слова: експресивні уміння, переказ, адаптація тексту, коротке оповідання, структура тексту.

Постановка проблеми. В умовах посилення глобалізаційних процесів та інтеграції України у світовий освітній простір, великого значення надається спеціальній (мовній) підготовленості майбутніх учителів іноземної мови. Найважливішим компонентом майбутньої професійної діяльності студентів є формування та розвиток комунікативної компетенції в усному експресивному мовленні. У програмі для вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців з англійської мови [1], зазначається, що випускники повинні висловлюватися з необхідним ступенем деталізованості й тематичної складності, демонструючи вільне володіння прийомами структурної побудови тексту, засобами зв'язності та цілісності на суперсинтаксичному рівні. Але практика викладання на мовному факультеті ВНЗ свідчить про недостатній рівень сформованості експресивних умінь усного мовлення студентів-першокурсників.

В методичній літературі до вмінь експресивного мовлення іноземною мовою відносять: вміння вживати мовний матеріал у мовленні; вміння виконувати певні види робіт, які необхідні для розвитку усного мовлення іноземною мовою; вміння ситуативно-тематичного діапазону; вміння виконати необхідні мислительні операції з виходом в іноземне мовлення [3]. Під вміннями виконувати певні види робіт, необхідні для розвитку усного мовлення, маються на увазі ті з них, які є відображенням у навчальному процесі “жанрових” компонентів природного мовленнєвого спілкування. Отже, до цієї категорії вмінь ми по праву можемо віднести вміння передачі “заданого” змісту: передача змісту прочитаного (прослуханого) тексту, переглянутого фільму, спектаклю, прочитаної книжки, почутого оповідання, розповідь про події, свідком яких був мовець і т. ін. Тобто, передача “заданого” змісту є не що інше як переказ сприйнятого мовленнєвого повідомлення, в процесі якого відбувається розвиток експресивних умінь розповіді – монологічного висловлювання розповідного характеру.

З точки зору методики викладання іноземних мов переказ – це передача змісту тексту “своїми словами”. Переказуючи текст, студент здійснює активну мислительну діяльність, результатом якої є спрощення, адаптація сприйнятого мовленнєвого повідомлення. Перетворення відрізняються складністю і обумовлюються трансформацією і новокомбінуванням як елементів змісту, так і засобів вираження.

Все викладене вище свідчить про те, що планування на основі “заданого” змісту – це складний мовленнєвомислительний процес, який включає в себе базисні вміння, які необхідні мовцю, щоб організувати передачу основного змісту сприйнятого тексту “своїми словами”, а саме: вміння смислової організації та мовного оформлення при продукуванні власного монологу.

Для підвищення ефективності формування виділених вмінь важливого значення набуває питання відбору текстового матеріалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема вимог до текстів для розвитку вмінь переказувати іншомовний текст досліджувалась низкою авторів (Артем’єва С.С., Гальскова Н.Д., Штегеман Г.А., Brumfit С., Johnson К., Ramsey G. та ін.). Однак у методиці навчання іноземних мов до цього часу не вироблені єдині критерії щодо методики відбору текстового матеріалу для навчання переказу.

Завдання статті – розглянути проблему відбору текстового матеріалу для розвитку експресивних умінь розповіді та сформулювати вимоги до текстів, на основі яких відбувається ефективне формування та розвиток цих умінь на початковому ступені навчання на мовних факультетах вищих навчальних закладів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Оскільки при переказі іноземною мовою відбувається реконструкція первинного тексту як в кількісному так і якісному планах, ми вважаємо, що вимоги до текстів для розвитку вмінь переказувати текст повинні включати їх кількісні (обсяг) і якісні характеристики.

Ми не знайшли в методичній літературі конкретних вказівок відносно обсягу текстів, призначених для переказу. Деякі методисти пропонують при визначенні обсягу навчального тексту враховувати цілі, вікові особливості і ступінь навчання [2], інші [4, 5] вважають, що питання про розмір навчального тексту повинно вирішуватись з урахуванням швидкості читання і бюджету часу, який відводиться студентам для даного виду діяльності і т. ін.

На нашу думку, при визначенні обсягу первинного тексту необхідно, перш за все, брати до уваги вид переказу. Якщо перед студентами стоїть завдання стисло відтворити зміст тексту “своїми словами” (вільний переказ), то для даного виду переказу доцільно використовувати великі за обсягом тексти (2-3 сторінки). Більший обсяг забезпечує точнішу і повнішу передачу змісту сприйнятого тексту. Окрім того, при роботі з текстами великого обсягу користуватись мовою оригіналу практично неможливо. Для детального, вибіркового переказу бажано відбирати невеликі тексти, тому що послідовність та детальне висвітлення заданої теми складає одну із головних вимог при відтворенні. Окрім того, за способом сприйняття тексту виділяються перекази прослуханого та прочитаного тексту, що також необхідно враховувати при доборі текстів. Значна складність слухового каналу прийому інформації визначає доцільність використання менших за обсягом текстів для переказу прослуханого тексту, ніж прочитаного.

Розглянемо тепер якісні характеристики текстів для переказу. Оскільки іншомовні тексти повинні нести змістову і мовну інформацію і сприяти розвитку мовленнєвих умінь розповіді, то основними якісними показниками для методики відбору і методичної обробки текстів для переказу будуть: зміст текстів, їх мовна форма та можливість розвитку на їх основі вмінь організації змісту і мовного оформлення розповіді.

Питання про вимоги до змісту навчальних текстів найбільш розроблене в методиці викладання іноземних мов. При доборі і складенні текстів рекомендується враховувати їх ідейну спрямованість, виховну цінність, відповідність віковим особливостям студентів, їх інтересам, оптимістичну спрямованість змісту, освітню і країнознавчу цінність, інформативність і т. ін. [2; 4; 5].

Ми підійшли до вирішення даного питання з точки зору розвитку базисних умінь переказу і прийшли до висновку, що для навчання переказу іноземною мовою найдоцільніше використовувати малі форми епічної прози, до яких відноситься коротке оповідання (short story). Важливою ознакою короткого оповідання є його цілісність, яка виражається у взаємозв’язку всіх його компонентів: теми, ідейного змісту, сюжету і композиції, характеристики дійових осіб.

Розвитку вмінь організації змісту розповіді (вміння вичленяти і викладати кульмінаційну подію адекватно її значенню як центральному моменту оповідання, вміння виділити низку фактів і подій, які ведуть до кульмінаційної події і пояснюють її і т. ін.) сприяє побудова первинного тексту, тобто його композиція, яка включає такі традиційні компоненти сюжету як експозиція, зав’язка, розвиток дії, кульмінація, розв’язка. В одних оповіданнях розміщення і взаємозв’язок епізодів, фактів, подій відповідає хронологічній послідовності розповіді, а в інших ця послідовність відсутня. Тому для навчання переказу доцільно використовувати тексти з композицією, де послідовність і логічно викладені факти і події.

При відборі текстів для переказу необхідно враховувати також тип структури тексту. З лінгвістики тексту відомо, що кожне речення в ньому опирається в комунікативному плані на попереднє, просуваючи висловлювання від відомого, “даного” (“тема”) до нового (“рема”), в результаті чого утворюється тематичний ланцюг, який має кінцевий характер і визначає структуру тексту. Найбільш розповсюдженою і простою моделлю тематичного ланцюга текстів є так звана лінійна тематична прогресивна, яка полягає у послідовній тематизації реми попереднього речення за схемою:

$$T_1 > R_1$$

$$\downarrow$$

$$T_2 (-R_1) \rightarrow R_2$$

$$\downarrow$$

$$T_3 (-R_2) \rightarrow R_3$$

Ми вважаємо, що для навчання переказу на початковому ступені навчання необхідно використовувати короткі оповідання ланцюгової структури як легші на відміну від текстів розгалуженої структури, оскільки відомо, передача-репродукція смислового змісту тексту ланцюгової структури відрізняється найбільшою повнотою і точністю в порівнянні з текстом розгалуженої структури.

Для розвитку вміння опустити несуттєві факти, які не порушують логіку розповіді і не сприяють розкриттю теми і основної ідеї оповідання, і вміння відмовитись від суттєвих для основного змісту елементів тексту на рівні речення, абзацу і цілого тексту важливе значення має наявність в ньому надлишкової інформації. Наявність у тексті елементів, не пов'язаних з основною сюжетною лінією (слів, речень і навіть цілих абзаців) полегшує дію механізму ймовірного прогнозування, сприяє запам'ятовуванню смислового змісту і розвитку названих вмінь шляхом відсікання головного від другорядного при передачі змісту тексту.

Найважливішим критерієм відбору текстів для розвитку вмінь мовного оформлення власного висловлювання на основі "заданого" змісту є їх доступність для студентів початкового ступеня навчання, що реалізується в побудові текстів на знайомому мовному матеріалі. Причому основою для текстів повинен бути мовний матеріал, який засвоюється студентами активно, що сприятиме набуттю навичок оперування певними лексичними і граматичними елементами. Перевантаження текстів новим мовним матеріалом, навіть якщо викладач його пояснив, дуже ускладнює переказ і потребує багато часу. Окрім того, відтворення складних у мовному плані текстів перетворюється на відтворення завченого напам'ять (що не можна вважати справжнім усним мовленням) і призводить до втрати інтересу у роботі над іншомовним текстом. Іншою важливою вимогою до мовної форми текстів для переказу є відповідність їх мовним нормам. Вони не повинні містити ніяких стилістичних особливостей, характерних для книжно-писемного мовлення, а мають являти собою прості стилістично нейтральні тексти.

Висновки. Таким чином, з метою розвитку експресивних умінь усного мовлення необхідно використовувати короткі фабульні тексти, які мають виховну, освітню і країнознавчу цінність, відповідають інтересам і віковим особливостям студентів, з динамічним розвитком сюжету, переважно ланцюгової структури, з простою композицією, яка характеризується послідовним і логічним викладенням фактів і подій. Тексти повинні бути побудовані на знайомому мовному матеріалі, відповідати нормам мови, яка вивчається, а також містити елементи і факти, які не пов'язані з основною сюжетною лінією оповідання, тобто включати надлишкову інформацію.

ЛІТЕРАТУРА

1. Програма з англійської мови для університетів/інститутів (п'ятирічний курс навчання): проект / колектив авт.: С.Ю. Ніколаєва, М.І. Соловей (керівники), Ю.В. Головач [та ін.]. – К.: Київ. держ. лінгв. ун-т та ін., 2001. – 245 с.
2. Гальскова Н.Д. Современная методика обучения иностранным языкам / Н.Д. Гальскова. – М.: Арти-Глосса, 2000. – 186 с.
3. Гурвич П.Б. Обучение неподготовленной речи / П.Б. Гурвич // Иностранные языки в школе. – 2012. – № 8; Вып. 8. – С. 11-17. – Золотые страницы. Специальный выпуск журнала "Иностранные языки в школе". – Золотые страницы. – Вып. 8. – 2012. – С. 11-17.
4. Brumfit C. The Communicative Approach to Language Teaching / C. Brumfit, K. Johnson. – Oxford University Press, 2010. – 287 p.
5. Ramsey G. Plenty to Say / G. Ramsey // Longman Elementary Speaking Skills. – L.: Longman Group UK Limited, 2008. – 64 p.

Л.В. ГРОНЬ. ОТБОР ТЕКСТОВОГО МАТЕРИАЛА ДЛЯ РАЗВИТИЯ ИНОЯЗЫЧНЫХ ЭКСПРЕССИВНЫХ УМЕНИЙ СТУДЕНТОВ ЯЗЫКОВЫХ ФАКУЛЬТЕТОВ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ

Резюме. В статье рассматривается проблема отбора текстового материала для развития иноязычной экспрессивной речи студентов языковых факультетов высших учебных заведений. Сформулированы требования к текстам, на базе которых эффективно формируются и развиваются экспрессивные устноречевые умения на начальном этапе обучения.

Ключевые слова: экспрессивные умения, пересказ, адаптация текста, краткий рассказ, структура текста.

L.V. GRON. SELECTION OF TEXT MATERIAL FOR THE DEVELOPMENT OF FOREIGN LANGUAGE EXPRESSIVE LANGUAGE SKILLS OF STUDENTS OF FACULTIES OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

The summary. This article deals with the problem of text material selection for teaching the foreign-language expressive speech the students of the linguistic departments of higher educational institutions. The requirements to the texts for effective formation and development of expressive oral speech skills at initial stage of learning have been formulated.

Key words: expressive skills, retelling, text adaptation, short story, text structure.

Одержано редакцією 24.03.2015 р.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
Безкоровайна О.В. Формування міжкультурної толерантності студентів-філологів у контексті аксіологічної парадигми.	4
Сяська Н.В. Особливості засвоєння англійської лексики постичного жанру майбутніми учителями-філологами.	7
Тадесва М.І., Левицька В.А. Вплив реформаторських процесів у сфері мовної освіти старшокласників Польщі на удосконалення мовної освіти в Україні.	10
Тадесва М.І., Купчик Л.Є. Удосконалення змісту сучасної шкільної іншомовної освіти в Австрії.	14
Середюк Л.А. Про підготовку студентів-філологів мовних спеціальностей в умовах запровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій навчання іноземної мови.	18
Панов С.Ф. Розвиток інформативної компетенції за допомогою інформаційних технологій у технічних перекладачів морської галузі.	21
Журба К.О. Виховання смисложиттєвих цінностей в учнів основної і старшої школи у психологічному дискурсі.	24
Годунко Л.В. Сучасні досягнення у формуванні змісту підготовки вчителя іноземних мов для початкової школи у європейських країнах.	27
Павлович Ю.П. Основні підходи до формування змісту навчання іноземних мов у початкових школах Словацької Республіки.	31
Денісєва О.І. Чинники модернізації змісту середньої гуманітарної освіти Австрії.	35
Петренко С.В. Навчальний потенціал мультимедійного програмного забезпечення у викладанні іноземної мови.	37
Гронь Л.В. Відбір текстового матеріалу для розвитку іншомовних експресивних умінь студентів мовних факультетів вищих навчальних закладів.	41
Гасва Н.І. Типологія вправ для навчання іноземних мов.	44
Сойчук Р.Л. Обґрунтування системи виховання національного самоствердження в учнівської молоді.	46
Бісовецька Л.А. Комп'ютерні ігри як засіб підвищення мотивації у навчанні англійській мові дітей дошкільного віку.	50
Ціпан Т.С. Мовленнєві афоризми та їх використання у практиці англійської мови.	53
Літвінчук А.Т. Шляхи оптимізації іншомовної професійної підготовки студентів немовних вищих навчальних закладів.	56
Павлюк Г.С. Комунікативна культура як один із аспектів формування гуманістичної спрямованості молодших школярів.	60
Олесюк Л.В. Зміст формування іншомовної лексичної компетенції.	63
Ільчук М.П. Аудіювання як засіб розвитку комунікативних здібностей учнів.	66
Безкоровайна О.В., Ковальчук О.В. Використання методу асоціативних символів у процесі навчання іноземної мови на початковому ступені.	69
Безкоровайна О.В., Багнюк К.Р. Вивчення іноземної мови за допомогою сучасних інформаційних технологій (Інтернет-ресурсів) у навчально-виховній діяльності учнів старших класів.	72
Сенюк А.О. Педагогічні тести як засіб перевірки англійської граматичної компетентності в учнів основної школи.	75
Ліщук Т.С. Навчання учнів техніки читання англійською мовою у початковій школі.	78
Третякова К.В. Організація самостійної роботи студентів із використанням Internet-ресурсів як засобів диференціації, оптимізації та індивідуалізації навчання.	82
Голубєва І.В. Ідентифікація та педагогічний супровід лінгвістично обдарованих учнів – представників різних мов і культур у США.	85
Лобанова С.І., Стернічук В.Б. Оптимізація навчання іноземних мов у технічних вищих навчальних закладах шляхом впровадження методик правильного виправлення мовних помилок.	87
Перова С.В. Перекладацька компетентність у сфері професійної комунікації майбутніх фахівців немовних спеціальностей.	90
Мартинюк А.П., Губіна А.М. Організація курсу іноземної мови за професійним спрямуванням у технічному вищому навчальному закладі.	94
Маковська Г.Я., Пархоменко О.Т. До питання мотивації при вивченні іноземної мови.	97
Антохова Н.І. Психолого-педагогічна технологія розвитку творчого потенціалу майбутнього вчителя іноземних мов.	100
Нестеренко І.Б. Модернізація змісту підготовки вчителя іноземних мов у Польщі за умов європейської інтеграції.	105
Денисюк Л.В., Данілова Н.Р. Навчання читанню й перекладу професійно-орієнтованого тексту на заняттях англійської мови у вищих навчальних закладах.	107
Триндюк В.А. До питання іншомовної підготовки студентів технічних університетів.	110
Мазурок О.М. Смысловая готовность майбутнього вчителя іноземної мови до професійної діяльності.	113

<i>Сухомлин Т.С.</i> Педагогічні умови формування професійного світогляду майбутнього вчителя іноземної мови. 116	
<i>Бобаль Н.Р.</i> Особливості застосування текстів засобів масової інформації у формуванні соціокультурної компетентності.	118
<i>Потенко Л.О.</i> Роль інноваційних технологій у навчанні іноземних мов у вищій школі.	121
<i>Фрідріх А.В.</i> Формування національних цінностей в студентів у навчально-виховному процесі.	125
<i>Горобець І.А.</i> Інформаційно-комунікаційна компетентність керівника вищого навчального закладу як важлива складова його професійної культури.	129
<i>Горчак Т.Г.</i> Визначення структурних компонентів природничої обдарованості.	132
<i>Карпенчук С.Г.</i> Ідеї Яна Амоса Коменського в контексті сучасного педагогічного інформаційного простору. ...	136
<i>Казанцева Л.І.</i> Теоретичні питання формування дитячого білінгвізму: психолінгвістичний і психолого-педагогічний аспекти.	141
<i>Галаманжук Л.Л.</i> Структурно-функціональна модель системи превентивного розвитку рухової активності дітей дошкільного віку у процесі занять з фізичної культури.	145
<i>Падалка О.І.</i> Формування педагогічних цінностей у майбутніх фахівців дошкільної освіти в процесі професійно-педагогічної підготовки.	153
<i>Павлюк Т.О.</i> Інноваційні засоби навчання дітей старшого дошкільного віку математики.	156
<i>Козачук М.В.</i> Адаптація дітей з особливими потребами до умов інклюзивного дошкільного закладу.	160
<i>Лаба Н.Г.</i> Врахування синдромного аналізу дефекту розвитку при побудові освітньої траєкторії дитини в умовах інклюзивного дошкільного закладу.	163
<i>Лопачук Г.П.</i> Розвиток пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку загального розвитку та з особливими потребами у процесі рукотворчої праці.	167
<i>Косарєва О.І.</i> Феноменологічні ознаки нарцисизму.	170
<i>Беленька Г.В.</i> Адаптація обдарованих дітей до умов навчання у початковій школі.	173
<i>Щербакова Н.М.</i> Інформаційно-комп'ютерні технології у формуванні в учнів початкової школи ціннісного ставлення до власного здоров'я.	176
<i>Суботюк В.І.</i> Теорія і практика екологічної освіти молодших школярів наприкінці ХХ століття: проблеми розвитку.	180
<i>Павленко А.С.</i> Сім'я – як головний елемент соціального становлення особистості.	185
<i>Янцур М.С.</i> Професійна активізація учнів загальноосвітніх навчальних закладів.	187
<i>Грицюта О.Ф., Остапчук М.В.</i> Вплив християнських цінностей на самовизначення особистості в підлітковому віці.	194
<i>Галатюк Ю.М., Галатюк М.Ю., Галатюк Т.Ю.</i> Творча пізнавальна ситуація у контексті проектування та організації творчої навчальної діяльності.	197
<i>Сіпайло В.О.</i> Використання письмових інструкцій в процесі профільного навчання (на прикладі профілю «Швейна справа»).	200
<i>Савельєв М.Г.</i> Аналіз поняття «наступність» у контексті педагогічних категорій.	207
<i>Шутяк В.Г.</i> Про підготовку вчителя початкових класів до трудового виховання молодших школярів (огляд педагогічних досліджень з 1957 р. по 1990 р.).	209
<i>Сорочинська Т.А.</i> Професійна підготовка майбутнього вчителя початкових класів у педагогічних закладах Рівненщини (1939-1964 рр.).	213
<i>Тюска В.Б.</i> Розвиток творчого потенціалу студентів у професійно-інтелектуальних клубах.	217
<i>Федосова І.В.</i> Особливості розвитку вищої інженерно-технічної освіти в зарубіжних країнах у другій половині ХІХ ст.	221
<i>Дупак Н.В.</i> Принципи інноваційної діяльності педагога в умовах модернізації системи професійної освіти. ...	226
<i>Лісова С.В.</i> Педагогічні умови підготовки майбутніх вчителів технологій до інноваційної діяльності.	229
<i>Герасименко О.А., Фециук Ю.В.</i> Методичні підходи в підготовці студентів до проектування меблів засобами графічної програми PRO 100.	233
<i>Попова А.Б.</i> Особливості орфоєпії та її роль у вихованні майбутнього артиста-вокаліста.	239
<i>Відомості про авторів.</i>	243
<i>Зміст.</i>	246